

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Ine Cecilie Jordalen Norum, 61 26 60 74

Uttalelse til begrenset høring av detaljplan for miljø og landskap - nedlegging av dam Veltmanåa på Raufoss - Vestre Toten kommune - konsesjon

Vi viser til mottatt brev fra NVE 25.11.2024, med begrenset høring av detaljplan for miljø og landskap for nedlegging av dam Veltmanåa på Raufoss i Vestre Toten kommune.

Bakgrunn

Dammen Veltmanåa ble bygget i 1955 av Raufoss Ammunisjonsfabrikker og hadde til formål å skaffe reserveslukkevann. Etter hvert tok Vestre Toten kommune over damanlegget. Den har nå ingen betydning i kommunens vannforsyning. Dammen er i dag i konsekvensklasse 1, og ved siste periodiske tilsyn ble det kommentert nødvendige tiltak. I og med at dammen ikke har noen funksjon for dagens eiere, ønsker Vestre Toten kommune å legge ned dammen. Dammen er ca. 45 m lang og 4,5 m høy.

Ved nedlegging ønsker Vestre Toten kommune å fjerne hele anlegget, og tilbakeføre området til de forholdene som var før anlegget ble bygget. Ved riving skal det tas prøver fra betong og masser i magasinet, dette for å ha muligheten til å benytte seg av disse under reetablering av opprinnelig vannstreng. Området og dam-stedet skal arronderes slik at det glir naturlig inn i omkringliggende terreng, og kommunen ønsker at området skal revegetere til sin opprinnelige stand etter ferdig anleggsperiode. Kommunen opplyser om at det vil bli utarbeidet en strukturert plan for nedtapping, slamtømming, samt for rivearbeidet, dersom søknaden blir godkjent.

Statsforvalterens vurdering

Vi ser det som positivt at dette terrenginngrepet ønskes fjernet. Fjerning av dammen vil medføre at det tidligere neddemte arealet tørrlegges, og det vil bli noen terrengsår etter konstruksjonene som fjernes. Vi ser det som svært viktig at det legges stor vekt på istandsetting av området ved nedleggelse av dammen. Området må ryddes, terrenget arronderes mest mulig naturlig, og det må legges vekt på å revegetere området med naturlig vegetasjon.

Dammen har eksistert i over 50 år og det må antas at det har samlet seg en del bunnsedimenter i dammen. I søknaden opplyses det om at vassdraget passerer gjennom skytefelt (testområde NAMMO), samt passerer/berører skytebaneanlegg (rifler og leirduebane). Slike bunnsedimenter kan

inneholde forhøyede konsentrasjoner av stoffer, som det kan være uheldig å få skylt nedover i vassdraget når dammen fjernes. Vi ser derfor et behov for at faren for forurensing blir undersøkt, slik at det kan vurderes om tiltaket krever behandling etter forurensingsloven.

Hunnselva inngår i det nasjonale overvåkingsprogrammet for elvemusling i Norge. Fra utløpet av Veltmanåa og sørover er det registrert elvemusling. Elvemuslingen er sårbar for nedslamming av elvebunnen, og det er derfor viktig at dette hensyntas i forbindelse med nedleggelsen av dammen. I tillegg bør man forhindre tilførsel av større mengde slam og finstoffer utover perioden 15. juni til 15. september, da det kan være rogn og plommesekeyngel i grusen nedstrøms i vassdraget.

Konklusjon

Statsforvalteren ser positivt på planen om nedlegging av dam Veltmanåa, forutsatt at terrenget settes tilbake i mest mulig naturlig tilstand og revegeteres. Det er også svært viktig at bunnslammet undersøkes, slik at det ikke forekommer forhøyede verdier av stoffer som kan medføre miljøskade dersom det føres nedover i vassdraget. Dette kan i så fall utløse behov for behandling etter forurensingsloven. Av hensyn til elvemusling, rogn og fiskekeyngel, må avbøtende tiltak vurderes for å forhindre tilslamming av elvebunnen.

Vi forventer at NVE pålegger søker å undersøke påvirkningene på nevnte bestand av elvemusling i etterkant av nedleggelsen av dam Veltmanåa.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Ine Cecilie Jordalen Norum
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vestre Toten kommune

Innlandet fylkeskommune

VASSDRAGSFORBUNDET FOR MJØSA MED TILLØPSELVER

Postboks 84

Pb. 4404

Postboks 987

2831

2325

2604

RAUFOSS

HAMAR

LILLEHAMMER